

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de SAAMBINDER

GEREFORMEERDE GEMEENTE
RIJSSEN-NOORD

04 Het formulier
van de troost

08 De weldaad van
een zielenstrijd

10 Zien met twee ogen

Een troostwoord voor verbrijzelden

ds. K. Boeder, Dirksland

Deze woorden van de profeet Jesaja geven aanleiding om drie zaken te overdenken: **Wie God is. Waar God woont. En wat God doet.**

► **Want also zegt de Hoge en Verhevene, Die in de eeuwigheid woont en Wiens Naam heilig is: Ik woon in de hoogte en in het heilige, en bij dien die van een verbrijzelden en nederigen geest is, opdat Ik levend make den geest der nederigen, en opdat Ik levend make het hart der verbrijzelden.**

Jesaja 57:15

Wie God is

Wie is God? Jesaja moest het volk ernstig waarschuwen, zij die om eigen zonde en schuld in Babel waren. Ze vreesden God niet en deden alles wat God in Zijn wetten verboden had. Dan lezen we in vers 13: Maar ... (er volgt dus een tegenstelling) 'die op Mij vertrouwt'. Er was dus ook een volk dat de schuldbrief had thuisgekregen en dat de Heere aanliep met hun nood en ellende. Zulken mag Jesaja Gods welbehagen gaan verklaren en daarbij

voert hij de Heere sprekende in. Er zal een overblijfsel terugkeren naar Gods eeuwig welbehagen.

De Heere gaat Zichzelf bekendmaken en openbaren in Zijn Namen. Die Namen openbaren iets van Zijn majesteit en heerlijkheid. Die Namen laten echter ook de grote afstand zien die er is tussen een heilig en rechtvaardig God en een arme zondaar aan wie Hij om Christus' wil nog genade wil schenken.

'Want also zegt de Hoge en Verhevene, Die in de eeuwigheid woont en Wiens Naam heilig is'. Hij woont in het ontoegankelijke licht, waar Hij als de verheven Majesteit Zijn heerlijkheid toont. Daarom roept Jesaja het uit, als hij geroepen wordt tot dat heilige ambt en daarbij de Heere ziet: 'Wee mij, want ik verga'. Hij mag een ogenblik de Eeuwige in de eeuwigheid zien, bij Wie geen verandering of schaduw van omkering is. Hij is en blijft tot in der eeuwigheid Dezelfde, in Zijn Wezen, wil en werk. Hij is te rein van ogen om het kwaad te aanschouwen.

Geliefde lezer(es), waar blijven we als God daar indrukken van geeft door het ontdekkende licht van de Heilige Geest in ons hart? Hij zo groot, heilig en rechtvaardig en ik zo... Dan wordt het waar: 'Zo Gij in 't recht wilt treden, o HEER', en gadeslaan onz' ongerechtigheden; ach, wie zal dan bestaan?' Niemand.

Waar God woont

Waar God woont, dat gaat de Heere Zelf verklaren: 'Ik woon in de hoogte'. Daar staat Zijn troon en wordt Hij omringd door vele engelen die als gediensstige geesten al Zijn bevelen uitvoeren. 'En in het heilige'. Hier verklaart de Heilige Zelf dat Hij ook in het heilige woont. Wie denkt dan niet aan de woorden van de verhoogde Middelaar op Patmos: 'En in haar zal niet inkomen iets dat ontreinigt en gruwelijkheid doet en leugen spreekt; maar die geschreven zijn in het boek des levens des Lams'.

Bij de voorpagina:

GEREFORMEERDE GEMEENTE RIJSSSEN-NOORD

In 1836 ontstaat er in Rijssen een Christelijk Afscheidene Gereformeerde Kerk. Vijftien jaar later verenigt deze 'kleane koarke' zich met de in 1843 ontstane Gereformeerde Kerk onder het kruis. In 1862 betrekken de Kruisgezinden een nieuw kerkgebouw aan de Walstraat,

waarvan het aantal zitplaatsen in de loop der jaren wordt uitgebreid tot circa 1250. Nadat de gemeente in 1883 in tweeën is gescheurd gaat men verder als Zelfstandige Christelijke Gereformeerde Gemeente en van 1922 tot 1932 behoort men tot de Federatie van Oud Gereformeerde Gemeenten. Hierna sluit men zich aan bij de Gereformeerde Gemeenten. Op 11 juli 1953 legt ds. P. Honkoop de eerste steen van het huidige kerkgebouw en op 20 mei 1955 neemt hij de nieuwe kerk in gebruik met een preek over Psalm 132:7-8. Aanvankelijk heeft de Noorderkerk 2400 zitplaatsen, waarvan 200 op uitschuifbankjes. In 1993 wordt dit aantal echter teruggebracht tot 1970. De geschiedenis van de gemeente is beschreven in 'Elk verhaalt zijn weg en zaken'. Het aantal belijdende leden bedraagt 1306, het aantal doopleden 894.

Er is een volk op aarde dat daar nu iets van gaat verstaan. Die in het licht van Gods heilige deugden en de spiegel van de wet zichzelf hebben leren kennen als zo'n ellendige zondaar die niet voor deze God kan bestaan. Als ze denken aan Zijn heiligheid en rechtvaardigheid, dat Hij de zonde moet straffen, dan beeft hun hart. Hoe zal het ooit goed moeten komen tussen die God en zo één als ik ben? Zulken leren buigen onder de verdiende straf en billijken het recht Gods. Daarom vragen zij om een middel en dan om een Middelaar en Verlosser, want zij kunnen hun schuld alleen maar dagelijks groter maken. Wat een eeuwig wonder, als dan in het zondaarshart de ruimte buiten zichzelf gezien en beleefd mag worden.

Wat u niet kunt en waarvan u niet weet hoe het moet, dat wil Hij nu doen.

Want, tot wie spreekt God deze woorden? Tot dat volk in ballingschap. Er waren er velen die opgingen in Babel, die zich er best thuis voelden en helemaal geen behoefte hadden om terug te keren naar Jeruzalem. Toch was er naar Gods welbehagen een overblijfsel dat niet mee kon en zich niet thuis voelde in Babel, dat in hun nood en ellende zich tot de Heere gewend had. Dat volk mag nu horen: 'En bij dien die van een verbrijzelden en nederigen geest is'. O, eeuwig wonder, en dat voor zo één als ik ben. Verbrijzeld te worden door het ontdekkende licht van God de Heilige Geest, dat vernedert en

verootmoedigt voor de heilige God. Dat zijn van die waarlijk verbrokenen van hart en verslagenen van geest, die Petrus verstaan: 'Heere, ga uit van mij, want ik ben een zondig mens'.

Wat God doet

Wat gaat God doen? Ziet u dat volk in Babel? Ze hebben de harpen aan de wilgen gehangen en kunnen geen lied des Heeren meer zingen in een vreemd land. Dan is er het eeuwige wonder, dat Hij niet alleen in het hoge en heilige woont, maar ook 'bij dien die van een verbrijzelden en nederigen geest is'. Weet u wat Hij daar doet? 'Opdat Ik levend make den geest der nederigen, en opdat Ik levend make het hart der verbrijzelden'.

Hoort u? Die ballingen wisten niet hoe zij ooit terug zouden kunnen komen in Jeruzalem. Ik hoop dat er van die oprechte ballingen mogen zijn die dit lezen, die niet meer weten hoe het ooit goed moet komen tussen de Heere en hun ziel. Hoor eens, er staat tweemaal: 'Opdat Ik levend make...'. Wat u niet kunt en waarvan u niet weet hoe het moet, dat wil Hij nu doen. En dat heeft twee zaken in zich: Hij roept de dode zondaar tot het leven, opdat hij naar Hem gaat zoeken en vragen. Hij verlevendigt een verachterde in de genade.

Dat kan nu omdat de eeuwige Zoon van God verbrijzeld wilde worden op Golgotha. Hij heeft wedergegeven wat wij in Adam geroofd hebben. Daarom kan zo'n gekrookt rietje en zo'n rokend vlaswiekje nog behouden worden om de verdienste van die dierbare Borg en Zaligmaker.

Weet u niet hoe het ooit zou moeten? Roep maar met die blinde Bartiméüs, want: 'Hij slaat toch, schoon oneindig hoog, op hen het oog, die need'rig knielen'. Johannes schrijft het: 'Het bloed van Jezus Christus, Zijn Zoon, reinigt ons van alle zonde'. Bedel maar om de toepassing aan uw hart, uit genade. ♦

Uit:
HET ABC VAN HET GELOOF
dr. A. Comrie
(uitg. De Banier, 2016).

K

KIEZEN

Onder de letter K komen ook enkele benamingen voor het geloof aan de orde, die onze overwegingen meer dan waard zijn.

Het geloof wordt ook 'kiezen' genoemd. Jozua 24:15: 'Kiest u heden wien gij dienen zult', en wat daar verder op volgt; en ook Ps. 119:30: 'Ik heb verkoren den weg der waarheid'. Vergelijk deze tekst ook met vers 173: 'Laat Uw hand mij te hulp komen, want ik heb Uw bevelen verkoren'. In Jesaja 56:4 wordt gesproken over gesnedenen die datgene verkiezen waarin God lust heeft.

Ik vraag uw aandacht voor het zaligmakend geloof als een zaak van 'kiezen'. Daar laat ik een opmerking aan voorafgaan om vervolgens over de zaak zelf te spreken.

Waar de keuze op gericht is

Mijn voorafgaande opmerking is deze: op bijna alle plaatsen waar 'kiezen' of 'verkiezen' voorkomt, betreft de gemaakte keuze het Woord van God, Zijn bevelen en alles wat God behaagt. Daaruit kunnen we enkele dingen afleiden. Jezus is het Voorwerp van het zaligmakend geloof als de grote Hogepriester in de rechtvaardigmaking van de zondaar voor Gods rechterstoel. Maar hoewel dit zo is, ditzelfde zaligmakend geloof kent in zijn zaligmakende werkzaamheden ook andere voorwerpen waar het zich op richt. O ja, alles wat God in Zijn Woord geopenbaard heeft, is een voorwerp van de zaligmakende werkzaamheden van het geloof. Ik hoef tot bevestiging hiervan alleen maar

► Hebreëën 11 te noemen. Wie dat hoofdstuk doorleest, en daarbij ook nagaat wat de grote theoloog John Owen daarover in zijn geleerde en vrome verklaring schrijft, zal daarin bevestigd worden. Maar dat niet alleen, hij zal ook veel licht ontvangen over het geloof in zijn verschillende werkzaamheden. Als men dit meer in het oog zou houden, zou men de werkzaamheden van zichzelf en van anderen niet zo dikwijls veroordelen vanwege het feit dat Jezus Christus er nog niet zo duidelijk in naar voren komt.

Nu wat de zaak zelf betreft. Hoewel de mens dood is in zonden en misdaden, handelt God niet met hem als een blok hout of een steen, maar als een redelijk schepsel. God geeft hem te kiezen voor wat de zaken van zijn eeuwige zaligheid betreft, maar stelt hem ook in staat om door Zijn onweerstaanbare genade góed te kiezen. Zie Deut. 30:19: 'Ik neem heden tegen ulieden tot getuigen den hemel en de aarde; het leven en den dood heb ik u voorgesteld, den zegen en den vloek; kies dan het leven, opdat gij leeft, gij en uw zaad'. Zie ook Ps. 110:2 en 3: 'De HEERE zal den scepter Uwer sterkte zenden uit Sion, zeggende: Heers in het midden Uwer vijanden. Uw volk zal zeer gewillig zijn op den dag Uwer heirkraft'.

Kenmerken van de keuze

Welnu, in Gods alles voorafgaande genade wordt dit kiezen van de mens door enkele dingen gekenmerkt. Door kalm en rustig een plek te zoeken waarbij de mens alléén is en zich afzondert van alles in de wereld om hem heen. Hij stelt zich onder het oog van God om twee zaken te overdenken:

- Hij overweegt wat de zonde is en de straf daarop. Hij probeert het masker van de zonde af te rukken.
- Aan de andere kant ziet hij de vroomheid, de weg van godzaligheid; die brengt vreugde en blijdschap in de ziel, ook al zou er geen beloning op volgen.

► wordt vervolgd

Het formulier van de troost

ds. G.J. van Aalst, Nieuw-Beijerland

De gemeente moet onderwijs ontvangen. Want onkunde doet dwalen. Daar waren de vaders van de Reformatie diep van overtuigd. Vandaar dat ze ons liturgische formulieren hebben nagelaten.

In het rijke avondmaalsformulier klopt het hart van de Kerk. Zullen we er aandachtig naar luisteren, ook al is het wat lang, en al staat het lezen ervan tijdens de avondmaalsdienst onder een zekere (tijds)druk? Het heeft een bevindelijke diepte die om hartelijke instemming vraagt.

Het onderwijzende gedeelte

Om het formulier te kunnen volgen, is het van belang om er een goed overzicht van te hebben. Zoals in elk liturgisch formulier is er een eerste onderwijzend hoofddeel en een tweede liturgische hoofddeel. Het is nuttig om de onderverdeling van het lange onderwijzende gedeelte te overzien:

- *de inzetting*
- *de zelfbeproeving*
- *het doel*

Binnen het liturgische hoofddeel kunnen we eenvoudig onderscheiden:

- *voor*
- *tijdens*
- *na de avondmaalsbediening*

Aan het avondmaalsformulier liggen vele tekstbewijzen ten grondslag, die helaas door de drukkers zijn weggelaten. We luisteren dus naar de Heilige Schrift, als dé Gids op de weg naar de dis des verbonds. In deze weg kunnen we weten of we gerechtigd zijn om te naderen. Ook horen we hoe

een godvruchtige avondmaalganger gesterkt wordt, naar de instelling en de bedoeling van Christus.

We hechten zeer aan de gebruikelijke voorbereidingspreek en de voorbereidingsweek. De voorbereidingspreek zal separerend zijn. Tijdens de bediening zal de verkondiging vertroostend zijn. En de tekstkeuze voor de nabetrachting en de dankzegging zal voortleitend zijn. Met dit laatste wordt bedoeld: dan is er een woord voor de praktijk van het leven met God in Christus, tot oefening van het geloof.

De inzetting

In 1 Korinthe 11 schrijft Paulus met apostolisch gezag over de avondmaalsinzetting. Het is opmerkelijk dat onze vaders juist gekozen hebben voor dit deel uit de eerste Korinthebrief, en niet voor de instellingswoorden uit de evangeliën. Dat komt doordat het wezenlijke element van de zelfbeproeving juist hier zo duidelijk wordt genoemd. Met deze tekstkeuze wordt tegelijk de structuur van het onderwijzende hoofddeel door de Schrift zelf bepaald: de inzetting, de noodzakelijke zelfbeproeving en het doel. Deze drie vormen een eenheid. Zelfs in de opbouw van ons formulier weet men zich aan de Schrift verbonden.

‘t Zachtmoedig volk zal rijk verzadigd
wezen, ten dis geleid...’

Wanneer we 1 Korinthe 11:23-29 aandachtig lezen, kunnen we de eenheid van de inzetting (vers 23-26), de zelfbeproeving (28) en het doel (24 en 25) zelf vaststellen. In kanttekening 73 bij de Statenvertaling vinden we de eenheid tussen de Schrift, onze belijdenis (o.a. Zondag 30) én het formulier. Hier horen we dezelfde taal en dezelfde bevindelijke zaken: ‘Maar de mens beproeve zichzelf...’. Dan lezen we zo helder: ‘...dat is, onderzoekte zijn gemoed en consciëntie, of hij ook in zijn hart gevoelt een recht leedwezen en droefheid over zijn zonden, alsook een vast geloof en vertrouwen op de verdiensten van Jezus Christus, en daarenboven een ongeveinsd voornemen om de zonden meer en meer af te sterven, en in een nieuw godzalig leven voor God te wandelen’. Na dit gedeelte uit 1 Korinthe 11:23-29 benadrukt vers 30 de ernst van de avondmaalspraktijk. Wanneer de praktijk niet naar deze regel is, dan heeft dat vergaande gevolgen, voor eigen hart en leven, maar ook voor de hele gemeente. We lezen dan de ernstige dreiging: ‘Daarom zijn er onder u vele zwakken en zieken; en velen slapen’.

De troost bij het Avondmaal is middellijkerwijs afhankelijk van twee zaken, als eerste dat we ons tevoren recht beproeven, en als tweede dat het Avondmaal gericht wordt tot ‘het (doel)einde waartoe Christus het heeft ingezet’. Als er geen troost ontvangen wordt, is dat dus een zaak van (zelf) onderzoek. Hoe staat en hoe stond het met die twee zaken?

Van de zelfbeproeving wordt vervolgens gezegd dat die van ‘tevooren’ en ‘recht’ moet plaatsvinden. Dat wil zeggen: voorafgaande aan de bediening door de voorbereidingspreek en de voorbereidingsweek. En dat dit recht moet gebeuren, wil zeggen: naar de norm van de Schrift zoals die in kanttekening 73 werd weergegeven.

De zelfbeproeving

Wat is zelfonderzoek? Het is niet zoiets als ‘peuteren in jezelf’. Hier luisteren we opnieuw naar de drie stukken van de Heidelbergse Catechismus, en wel met als spits: waken ik hier persoonlijk van?

Ellende

Het gaat dus om het overdenken van onze zonden en vervloeking, en om het rechtvaardige vloekvonnis Gods over mijn leven. Daardoor ga ik walgen van mezelf en hartelijk buigen onder God. Wat wordt dan ervaren? Het heilig ongenoegen Gods over mijn zonden. Hij kán de zonde niet aanzien, móet die wegdoen van voor Zijn ogen. Zelfs al betreft het Zijn geliefde Zoon, dan nog zal Hij niets ongestraft laten. Daarvan getuigen de herinneringsteken van gebroken brood en vergoten wijn. Elke zonde verdient de dood. Vandaar dat ik de rampzalige verlatenheid van God verdien, in het verleden en in het heden.

Verlossing

Vraag 11 van ons troostboek luidt: ‘Is dan God ook niet barmhartig?’ Daar, op de grens tussen het stuk van de

ellende en de verlossing, werkt de Geest de beginnende kennis van de Verlosser. We moeten onszelf onderzoeken met betrekking tot de zielsuitgangen naar Hém. Kennen we iets van Zijn vergevende genade, van de toepassing van Zijn lijden en sterven, van de toerekening en de schenking van Zijn gerechtigheid? De mate van deze geloofskennis verschilt, maar ieder zal honger en dorst naar de gerechtigheid kennen. En zulke zondaren zijn welkom aan de tafel des Heeren. Het gaat niet over de mate waarin, maar of dit waarheid in het binnenste is. Hij is hét Brood des levens. Buiten Hem is nergens voeding ten eeuwigen leven. Buiten dit Brood verkommeren we. Hij is hét Licht der wereld. Buiten Hem is het overal donker. Hij is hét Leven. Buiten Hem vind ik overal de dood.

Dankbaarheid

Nu de derde zaak van het zelfonderzoek: eenieder moet zijn geweten onderzoeken aangaande zijn innerlijke gezindheid en de oprechte blijken daarvan in de wandel voor Gods aangezicht. Hoe ligt het vanbinnen? Wat is ons hartelijk voornemen? Het gaat er niet om of de mensen niets op ons hebben aan te merken, maar om het voortaan ‘bewijzen van waarachtige dankbaarheid jegens God de Heere’.

Wat kennen we bij bevinding van deze drie zaken? ♦

► wordt vervolgd

Het Woord der verzoening in ons gelegd

ds. G.J. van Aalst, Nieuw-Beijerland

Het is een goede traditie: op de eerste maandag van september komen onze predikanten op de Boezemsingel bijeen voor een jaarlijkse ontmoeting. Dat gaat samen met bezinning rond een centraal thema.

Maandag 2 september waren we weer bijeen, nu rond het onderwerp 'Verzoening door voldoening'. Wat doet het goed om zoveel broeders (62) te begroeten, en om op deze wijze samen te zijn aan het begin van het seizoen.

Het is gebruikelijk dat de oudste dienstdoende (niet-emeritus) predikant deze bijeenkomsten als gastheer leidt. Jarenlang heeft ds. L. Blok dit mogen doen, maar omdat hij nu emeritus is, nam ds. W. Harinck deze taak van hem over. Een taak die hem op het lijf geschreven is! Onze voorzitter is namelijk een echte gastheer.

Opening

Uit de 62 monden klinkt bij de opening Psalm 65 vers 2 en 3, over een stroom van ongerechtigheden, over wonen in Uw huis en over

het goede van Uw woning. Samen zingen verbindt! De voorzitter leest 2 Korinthe 5 vers 11-21, over het Woord der verzoening dat in ons gelegd is.

Bij de opening wordt ook lief en leed gedeeld. Zoals het overlijden van ds. J. Schipper, de ambtsjubilea, de ziekte van ds. D.W. Tuinier (die gelukkig wel aanwezig kon zijn), de voorbede voor ds. M.L. Dekker in Nazareth, de aanwezige predikanten van overzee, ds. H. Hofman en ds. P. van Ruitenburg. Onze ijverige secretaris-penningmeester ds. C. Hogchem zal namens ons allen de afwezige ds. A. Moerkerken bezoeken ter gelegenheid van zijn 50-jarig ambtsjubileum.

Bezinning

Het thema 'Verzoening door voldoen-

ing' wordt uitgewerkt in drie lezingen van een half uur. Ds. P. Mulder doet dit bijbels-dogmatisch, ds. G. Clements apologetisch en ds. A. Schreuder pastoraal. Deze inleidingen verdienen het om uitvoerig weergegeven te worden, maar daar leent dit korte verslag zich niet voor. Daarom slechts een enkele opmerking.

Ds. Mulder benadrukt het grote belang van de triniteit, de twee naturen van de Middelaar en Zijn drie ambten. Ds. Clements neemt ons mee in de ontwikkelingen binnen de (vroegere) Gereformeerde Kerken vanaf dr. Wiersinga c.s. Er was toen sprake van snelle, zorgvolle ontwikkelingen, waarbij de kritiek vanuit het kerkvolk aangrijpend verstomde. In de prediking verdween de grote

ernst, zoals we die vanuit de Reformatie kennen. De doorleving van de verzoeningsleer van de kerk der eeuwen, zoals verwoord in de Zondagen 2 tot 6, ebde weg. Wee, als we zo door de binnenkerkelijke secularisatie worden meegezogen! Ds. Schreuder waarschuwt voor de sorry-cultuur, waarin we niet meer weten van schuld voor GóD, schuld die verzoend moet worden. In de breedte van het pastoraat moeten we niet oplossen, maar steeds blijven wijzen op: verlossen.

In de geanimeerde discussie komen ook praktische zaken aan de orde, zoals de praktijk van de verkondiging van recht en genade, van verkiezing en verantwoordelijkheid, en dat in een tijd van oppervlakkig rechtsgevoel.

Voor de maaltijd - weer keurig verzorgd door het echtpaar Bal, geassisteerd door het gezin! - was ruim de tijd gereserveerd. Er was alle gelegenheid om tijdens dit lopend buffet met elkaar als broeders te spreken. Ook dat is een wezenlijk onderdeel van deze ontmoetingsdag. We mochten Gods goede hand erin opmerken en zien er met genoegen op terug.

Willen al mijn broeders D.V. 1 september 2025 in hun agenda vastleggen? ♦

De aanstelling door God

ds. C.A. van Dieren, Uddel

En niemand neemt zichzelf die eer aan, maar die van God geroepen wordt, gelijkerwijs als Aäron.

Hebreeën 5 vers 4

Voor het werk in de tabernakel, het huis des Heeren, zijn veel priesters nodig. Er is echter maar één hogepriester. Hij alleen mag achter het voorhangsel het heilige der heiligen binnengaan.

De eerste hogepriester is Aäron, de broer van Mozes. Heeft hij zichzelf daarvoor aangeboden?

Nee, de Heere geeft hem Zelf aan het volk. Paulus wijst daarop: 'Niemand neemt zichzelf die eer aan'. Dat is een les voor ambtsdragers, want de ambten die de Heere instelde, zijn gegeven ambten. Het ziet alles ook op Christus. Van Hem staat geschreven: 'Alzo heeft ook Christus Zichzelf niet verheerlijkt om Hogepriester te worden, maar Die tot Hem gesproken heeft: Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegeneerd'.

Waarom heeft het volk een hogepriester nodig? Omdat er geofferd moet worden. Er moet verzoening gedaan worden, want het hele volk bestaat uit overtreders van de heilige wet. Allen zijn zij schuldenaars en leven gescheiden van God. Aäron moet een scheidsman zijn, een tussentreder, een verlosser. Wat ziet dat alles op Christus, de enige Hogepriester. Hij kwam op deze vervloekte aarde om met Zijn bloed goddeloze, dode zondaren met God te verzoenen. Is er in uw leven plaats voor Hem? Leerde u al vragen: 'Hoe word ik met God verzoend?'

Nadat Aäron door de Heere geroepen is, wordt hem het kostelijke kleed aangetrokken. Ook wordt hij gezalfd. Dat is een beeld van de bekwaamaking door de Heilige Geest. De priesters krijgen slechts enkele druppels

zalfolie, maar over het hoofd van de hogepriester wordt een volle kruik olie uitgegoten. Het doortrekt de baard en zelfs de klederzoom. Zo ruikt hij helemaal naar zijn Goddelijke zending. Ook Christus wordt gezalfd en dat niet met mate. De volheid van de Geest is op Hem. Jesaja profeteert het al zo duidelijk: 'De Geest des Heeren HEEREN is op Mij, omdat de HEERE Mij gezalfd heeft'. In zijn profetie wijst hij aan voor wie deze Hogepriester zo dierbaar en geschikt is. Staat uw naam daar ook bij? We lezen: 'Om een blijde boodschap te brengen den zachtmoedigen'. En voor wie nog meer? 'Om te verbinden de gebrokenen van hart, om den gevangenen vrijheid uit te roepen, en den gebondenen opening der gevangenis; om uit te roepen het jaar van het welbehagen des HEEREN'.

Ten slotte staat er nog bij: 'Om alle treurigen te troosten'. Daar hebt u het. Het Evangelie vloeit uit het ambt van deze Hogepriester. Ziet u het, bedroefden en gebrokenen van hart, ongerusten? Kom! Uw heilzon is aan het dagen, want Hij is geroepen om u tot een Middelaar en Scheidsman te zijn.

Kent u Hem niet? Ga toch niet voort. Haast u om uws levens wil om Hem te mogen benodigen.

Vragen:

1. *Waarom was een hogepriester nodig?*
2. *Christus is ook het ambt van Hogepriester gegeven. Hoe weten we dat?*
3. *Welke troost ligt er in het hogepriesterschap van Christus?*

► wordt vervolgd

'Let op de vrome en zie naar de oprechte, want het einde van die man zal vrede zijn'. Hun einde was vrede; het was nog maar het begin. Maar hoe waren hun jeugdijaren? Een serie over de jeugdijaren van zes Schotse en Engelse predikanten. Vandaag deel 1: Hugo Binning.

De weldaad van een zielenstrijd

J. van 't Hul, Lieren

Aan een verlaten weggetje in het Schotse graafschap Ayrshire staat Dalvennan Farm, de boerderij waar Hugo Binning geboren werd. Zijn geboortedorp Dalvennan bestaat niet meer. Dalvennan Farm, een haveloze boel, staat er nog.

Hugo (Hugh) Binning werd in 1627 geboren. Op de grammar school blonk hij al uit in het Latijn en in de kennis van de Romeinse schrijvers. Maar wat belangrijker was: reeds op jonge leeftijd moet Binning de verborgen omgang met de Heere hebben gekend. Als leeftijdsgenoten hun plezier zochten in sport en spel zocht hij zijn vermaak in het onderzoek van het Woord en in het bezoeken van godsdienstige gezelschappen. Jacobus Koelman, die uitvoerig Binnings leven beschreven heeft, zegt: 'Het was zijn vermaak en paradijs geworden in dat gezelschap te zijn waarmee hij zijn hart voor God mocht uitstorten'.

Theologie en rechten

Op dertienjarige leeftijd begon Binning zijn studie filosofie in Glasgow. Daarna studeerde hij theologie en rechten. Binning studeerde zonder dat het hem enige moeite kostte. Er was slechts één ding dat hem drukte: zijn gezondheid was zwak.

Het was in deze tijd dat Binning een hevige zielenstrijd gewaarwerd. Wat was Gods doel met zijn leven? 'Dit was voor hem een grote weldaad', schrijft Koelman. 'Niet alleen werd daardoor zijn hoogmoed en opgeblazenheid wegens de grootheid van zijn gaven en bekwaamheden voorkomen, maar zijn zielsgezondheid werd

daardoor verkregen, daar zijn dagelijks ziek-zijn vanwege de reuk van zijn eigen hart bewijs gaf dat hij onder de hand van de Medicijnmeester der zielen gevallen was (...), daar er geen uitnemender en krachtiger geneesmiddel is om de trotse verheffing van een zondaar te voorkomen, dan steeds te gedenken wie en wat hij is en zijn hoofd alle morgen zo lang over zijn hart te laten hangen totdat zijn ziel krank is van de stank der vuiligheid die daarin is'.

Predikant in Govan

In 1650 werd Binning predikant in Govan, het zuidelijkste deel van Glasgow. In datzelfde jaar trouwde hij met Mary Simpson. De predikant die de huwelijksdienst zou leiden, had bij nader inzien geen vrijmoedigheid om dit te doen. Van de predikanten die bij de bruiloft aanwezig waren, bleek ook niemand het aan te durven het huwelijk van de geleerde Binning te bevestigen. Toen heeft Binning het zelf maar gedaan. Geheel onvoorbereid preekte de bruidegom over 1 Petrus 1:15: 'Maar gelijk Hij Die u geroepen heeft, heilig is, zo wordt ook gij zelve heilig in al uw wandel'.

De Govan Old Parish Church, de kerk van Binning, staat er nog. De kerk staat in een van de slechtste buurten van Glasgow. Buiten de kerk liggen

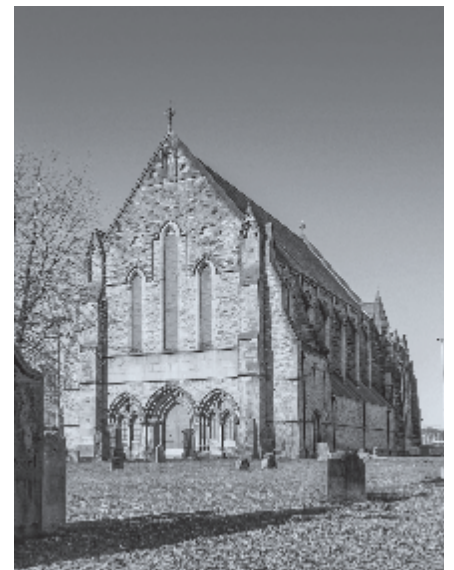
de graven. Binnen bediende Binning het Woord aan eenvoudige boeren en vissers. Daar was genade voor doodschuldige zondaren.

Binning had meestal meerdere predikanten en hoogleraren uit Glasgow onder zijn gehoor. Of hij daar zenuwachtig van werd? 'Als de Heere me roept Zijn Naam te verkondigen, heb ik alleen maar te zeggen: Heere, hier ben ik. En als Hij dan aanwezig is, vergeet ik wie er wel is en wie er niet is'.

Nodiging en waarschuwing

Waardoor werden Binnings preken gekenmerkt? Ds. C.J. Meeuse schrijft in "Een vroegrijpe vrucht" (over het leven en werk van Hugo Binning; Apeldoorn, 2023) dat zijn preken voortdurend gericht waren op het noodzakelijke herstel van een zondaar in de gunst van God, 'door in Christus de weg te leren vinden om verlost te worden van de dodelijke zondekwaal en geborgenheid voor de ziel te vinden in de Schuilplaats van de Allerhoogste. (...) Hij toonde als een geoefend christen de bevinding van het werk van de Heilige Geest goed te kennen. Hij beperkte zich niet tot een beschouwing ervan, maar komt ook met nodigingen, drangredenen en ernstige waarschuwingen. Hij richtte zich graag direct tot de luisteraars. Zijn dienstwerk is rijk gezegend'. Hugo Binning werd 26 jaar. ♦

► volgende week deel 2, Thomas Boston

► Hugo Binning preekte in Govan Old Parish Church.

Samenwerking

A. Bel, Vlaardingen

In deze rubriek is meermalen geschreven over ds. J.D. van der Velden. Hij leefde van 1859 tot 1947 en was predikant van de Gereformeerde Kerken. Op een boeiende manier heeft hij over zijn pastorale ervaringen geschreven.

Ds. Van der Velden schreef eens over de samenwerking met een arts in zijn pastorale werk. 'In mijn eerste gemeente had ik het voorrecht dat de geneesheer van het dorp lid van de kerkenraad, een trouw diaken en een oprecht christen was. De samenwerking van een christelijke arts met de dienaar des Woords, van de lichaams- en de zielenarts kan nooit genoeg op prijs worden gesteld. De dokter schaamde zich het Evangelie van Christus niet. Als hij zag dat het hoogstwaarschijnlijk spoedig sterven zou worden bij zijn patiënten, sprak hij zelfs de grootste vijand van God en Zijn dienst vrijmoedig aan en vroeg of men wel aan de onsterfelijke ziel gedacht had en of men bereid was voor de eeuwigheid. Hoe geheel onderscheiden van zo menig geneesheer die niet alleen het gevaar verzwijgt, maar zelfs vleit met herstel van de ziekte, terwijl de dood dicht nabij is.

Eigenlijk niet ziek

Ds. Van der Velden schreef verder over iets waarbij de dokter hem heel goed van dienst was geweest. 'Even buiten ons dorp woonde een moeder met haar enige zoon. Zij was weduwe en was ruim 50 jaar oud. De moeder was voortdurend onder doktersbehandeling. Ook ik bezocht haar getrouw. Maar hoe ik mij ook inspande om de diagnose op te maken van haar geestelijke toestand, van haar innerlijk zielenleven, ik vorderde niets. Wel vertelde zij nu

Voor mij werd de persoonlijke zielszorg veel moeilijker dan het maken van een preek.

en dan enkele van haar levenservaringen, maar zoals het meer gaat bij zulke bezoeken, het was alles zo vreemd, zo onbestemd, zo verward, zo weinig gegrond op de Heilige Schrift. Wat mij echter trof was de vraag die zij mij bij ieder bezoek aan het slot deed: "Maar dominee, zeg mij nu eens, hoe denkt u over mij? Zou ik als ik sterf naar de hemel gaan?" En dan wilde zij op die vraag van mij een beslist antwoord hebben.

Die vraag vond ik steeds zo vreemd. Daar moest wat achter zitten. Toen ik eens bij de dokter op bezoek was, kwam het vanzelf ook over onze zieken. Ik vroeg hem hoe het met de bewuste patiënte ging. "Ja, dominee", zo antwoordde hij mij, "dat is een wondere vrouw, zij is eigenlijk niet ziek, zij verbeeldt zich altijd zwak en akelig te zijn, en vooral heeft zij maar steeds onrust, ze denkt spoedig te zullen sterven en dan wil

zij telkens van mij weten of ze oud zal worden. Ze vraagt mij steeds: "Wat denkt u nu wel van me, zou ik nog wat tijd van leven hebben?" En nu geloof ik stellig, als ik haar een briefje kon geven, ondertekend met mijn doktersnaam waarin ik verklaarde dat zij een hoge ouderdom zou bereiken, dat ze dan beter zou zijn".

Een valse bekommering

'Toen ging mij ook een licht op over de geestelijke toestand van die zuster. Ik begreep waarom zij ook mij voortdurend voor die pertinente vraag zette hoe ik over haar dacht en of ze toch wel behouden zou zijn of worden. Zoals het met de dokter ging, ging het ook met mij. Als de dominee maar had geantwoord op haar vraag: "Moedertje, het is alles in orde met je, u kunt wel gerust zijn, u komt straks wel in de hemel", dan was al haar bekommering, haar angst en vrees weg geweest. Dan was de verzekering van de dominee voldoende geweest om haar rust te geven. Maar juist hierdoor kwam ik tot de ontdekking hoe gevaarlijk de innerlijke toestand van deze zuster was. Zulk een bekommering is een valse bekommering.

In het vervolg kon ik in de geestelijke behandeling van deze treurige patiënte beter de weg vinden. Het deed tevens krachtiger de verantwoordelijkheid gevoelen van het ambt. Voor mij werd de persoonlijke zielszorg veel moeilijker dan het maken van een preek. Het gaat ermee als met de opvoeding. Men kan de beste werken over pedagogiek gelezen hebben, maar als u voor praktische gevallen staat, laat dikwijls al uw pedagogische wijsheid u in de steek. Zo gaat het ook meermalen in het ambtelijk leven. In de persoonlijke behandeling van de zielen hebt u soms aan al uw boekenwijsheid niets. Een dienaar des Woords heeft daarbij zo nodig het licht van de Heilige Geest en de verlichtende kennis van het Woord des Heeren'. ♦

Zien met twee ogen

‘De wezenlijke daad van het geloof bestaat erin dat men van harte bij zichzelf vandaan loopt en wegvlucht en de toevlucht neemt tot Christus en Zijn verdiensten, die volkomen toereikend zijn. Daarom moet u de wezenlijke daad van het geloof eens zó opvatten: De Heilige Geest, Die hiervan alleen de Werkmeester is, geeft de zondaar twee ogen; met het ene ziet hij zichzelf en met het andere de Heere Jezus.

Hij ziet zichzelf in de ellendige, verloren en rampzalige toestand waarin hij van nature verkeert. Hij ziet zijn zonden in alle verzwarende omstandigheden, want de Geest zal de wereld overtuigen van zonde. Eigenlijk staat er in Johannes 16:8: ‘verstomd doen zijn’, zodat men er niets tegen in kan brengen. Als de zondaar dit ziet, wordt hij verbrijzeld en ontvangt hij een verbroken hart. Hij wordt nederig voor God en de hoogmoed van zijn hart wordt weggenomen. Ja, dat inzicht brengt ware verootmoediging met zich mee, zodat de ziel met Efraïm uitroept: ‘Nadat ik aan

mijzelf ben bekendgemaakt, heb ik op de heup geklopt; ik ben beschaamd, ja, ook schaamrood geworden’, Jeremia 31:19.

Dat gaat zó ver dat de zondaar wanhoopt aan zichzelf. Maar daardoor wordt hij erop voorbereid om met het andere oog op de Heere Jezus te zien als de grote Heiland en Zaligmaker. Dat is voor zo’n gewond en radeloos mens van uitnemende waarde en vol verkwikking. De Geest doet hem namelijk zien dat Jezus, om een Heiland te zijn, daartoe door de Vader van eeuwigheid is voorbestemd en aangesteld. De Geest doet hem ook

zien dat de Heere Jezus daartoe in staat is, omdat er in Hem een overvloedige volheid is om alle gebrek te vervullen. In Hem woont immers het welbehagen van de Vader in alle volheid, vgl. Kolossenzen 1:19.

Ten slotte laat de Geest de mens zien dat Jezus ook gewillig is om alles wat Hij is en heeft aan arme en behoeftige zielen te schenken. Want alles wat Hij als Middelaar is, wat Zijn naturen, namen, ambten en staten betreft, is Hij niet zozeer voor Zichzelf, als wel voor arme zondaren. Ja, Hij nodigt hen zelfs uit, Hij bidt en roept om tot Hem te komen. Als men dit ziet, gaat men de Heere Jezus hoogachten; en er komt een begeerte, een verlangen en een uitzien naar Hem, en daarmee wordt het geloof geoefend.

Maar als ik in Jezus gevonden mag worden, is dat mijn eeuwige zaligheid.

Dat zien met twee ogen is er ook de oorzaak van dat de mens tot twee daden komt. Enerzijds ziet hij zich als geheel ellendig en verloren. Hij denkt: Als ik zo blijf, wacht mij niets anders dan een zekere dood en het eeuwig verderf. Maar als ik in Jezus gevonden mag worden, is dat mijn eeuwige zaligheid.

Wat doet de ziel dan? Ze vlucht bij zichzelf vandaan, ze ziet af van alle eigengerechtigheid, ze wil niet langer het leven in zichzelf zoeken, en neemt daadwerkelijk de toevlucht tot de Heere Jezus en Zijn algenoegzame verdiensten; en daarbij verklaart ze dat ze in Hem gevonden wil worden’. ♦

Uit: “De Godvruchtige avondmaalganger”, Petrus Immens; uitg. De Banier, 2014.

▶ Wat doet de ziel dan? Ze vlucht bij zichzelf vandaan, ze ziet af van alle eigengerechtigheid, ze wil niet langer het leven in zichzelf zoeken, en neemt daadwerkelijk de toevlucht tot de Heere Jezus en Zijn algenoegzame verdiensten.

Hongertocht

ds. C.G. Vreugdenhil

uitg. De Banier, 205 blz., € 14,95.

Ds. C.G. Vreugdenhil heeft een deel toegevoegd aan de indrukwekkende serie die in 2008 met "Borgtocht" begon. Stond in de eerste delen de weg van Jezus als Middeelaar centraal, in "Hongertocht" behandelt hij het Bijbelboek Ruth. Hij vat dat samen als een zoektocht naar voedsel. Eerst zoekt Naomi met haar gezin bestaanszekerheid in een vreemd land, daarna zoekt ze dat in Bethlehem (of broodhuis). Daarmee zijn al belangrijke geestelijke lijnen van het Bijbelboek getrokken. Broeder Vreugdenhil slaagt erin die op een zowel Bijbelse als aansprekende wijze uit te werken. Waar mogelijk gaat hij in op de praktijk van het leven voor Gods aangezicht. Steeds is de voorliggende Bijbeltekst zijn vertrekpunt. Dat geeft het boek een meditatief karakter. Zijn aansluiting bij de Bijbeltekst levert soms verrassende inzichten op.

Zo benadrukt hij dat in het eerste hoofdstuk het woord 'wederkeer' centraal staat. Het komt maar liefst elf keer voor. Het brengt hem ertoe om bekering als kernboodschap van dit hoofdstuk te nemen. Hij werkt dat bijvoorbeeld uit door te spreken van de genadeslag die Naomi in het verre Moab ontvangt. Leeg keert ze terug.

In het tweede hoofdstuk benadrukt hij de vleugels van de HEERE waaronder Ruth de toevlucht mag nemen. Die vleugels wijzen op Gods bescherming en ontferming. Als vreemdelinge heeft ze daarbij niets om mee te brengen. We lezen hoe Boaz daarbij naar het hart van Ruth gesproken heeft. In het gedeelte daarna lezen we dat Ruth haar hoop leert stellen op Hem Die gesproken heeft. Steeds meer ontstaat er zicht op het lossingswerk dat nodig is om voor Ruth het pad te banen. Wanneer het zover is, verdwijnt Ruth meer op de achtergrond en treedt Naomi op de voorgrond met op haar schoot het kind waaruit eenmaal de Messias geboren zal worden.

ds. H. Brons, Moerkapelle

Het Woord gaat voort

ds. A. Moerkerken

uitg. Den Hertog; 202 blz., € 23,50.

Opnieuw verscheen een boek van onze geliefde oud-rector ds. A. Moerkerken. De titel is "Het Woord gaat voort". Het boek is ontstaan uit artikelen die in de jaren 1968 en 1969 zijn gepubliceerd in het jongerenblad Daniël. Dat is dus meer dan een halve eeuw geleden. Uiteraard heeft ds. Moerkerken er nogmaals zijn oog over laten gaan, waarna deze artikelen zijn gebundeld en opnieuw zijn uitgegeven. Deze uitgave kwam tot stand in samenwerking met Zending Gereformeerde Gemeenten. Dit boek, voorzien van een routekaart en prachtige kleurenfoto's, bevat uiteraard geen uitputtende levensbeschrijving van de apostel Paulus. Wel worden ingrijpende hoogtepunten uit zijn leven beschreven, onder meer uit de reizen die hij maakte. Uiteraard trekt de auteur lijnen naar het hedendaagse en bevindelijke leven. Het boek begint bij Paulus' bekering in

Handelingen 9 en eindigt wat abrupt met de geschiedenis van Paulus op de Areopagus te Athene. Daarom is ook de openingsles toegevoegd, waarmee onze toenmalige rector in 2012 het studiejaar op onze Theologische School opende. Daardoor is een meer afgerond geheel ontstaan, met name aangaande Paulus' levenseinde.

Dit is een zeer duidelijk en leesbaar boek. We noemen nog het volgende citaat. 'De man die de Parel van grote waarde vond, verkocht al wat hij had en was op slag straatarm. Zo moeten wij ook arm worden door te verkopen alles wat wij hebben. Al onze vermeende rijkdommen van Bijbelkennis, sprekersgaven, gebedsgaven, dogmatische kennis, waarmee we zo graag pronken. Verkopen, straatarm worden in onszelf. Dan komt er plaats voor de Parel van grote waarde. Met die Parel kun je er zoveel rijk maken. Met onze pralende Bijbelkennis of dogmatische kennis maken we niemand rijk. Dan maken we alleen maar dat een ander zich dom en ongelukkig gaat voelen, als wij zo rijk staan te doen'.

ds. W.J. Karels, Hardinxveld-Giessendam

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

BEROEPEN

te Franklin Lakes (New Jersey, VS),
ds. J.J. Witvoet te Rock Valley (Iowa, VS).
te Grand Rapids
(Covell Avenue, Michigan, VS),
ds. P.D. den Haan te Rijssen-West.

BEDANKT

voor Sioux Falls (South Dakota, VS),
ds. G.J. Baan te Rotterdam-Zuidwijk.

AANGEPASTE DIENST KOOTWIJKERBROEK

Op zaterdag 21 september (14.30 uur)
wordt in het kerkgebouw van de Geref.

Gemeente te Kootwijkerbroek een
aangepaste kerkdienst gehouden voor
mensen met een beperking. In deze
dienst gaat voor ds. G. Beens. De preek
zal gaan over 2 Samuël 9: 'Davids zorg
over Mefiboseth'. Allen - wel of niet met
een beperking - van harte welkom. Col-
lecte tijdens de dienst of via Helpende
Handen: NL17INGB 0322 4034 64.

Berichten

SSNR-WINTERCURSUS

Van november tot en met februari
2025 biedt de Stichting Studie der
Nadere Reformatie weer een wintercur-
sus aan. Die is dit seizoen gewijd aan
de doorwerking van de Nadere Refor-
matie en het gereformeerde piëtisme
vanaf de negentiende eeuw tot nu.
Lopen er vanuit die vroomheidsbewe-
gingen lijnen naar de huidige kerkelijke
situatie? De cursus is opgezet rond het
werk van mensen als Felix, Ledebroer,
Kohlbrugge en Van den Bergh in hun
relatie tot het Reveil, de Afscheiding,
de Doleantie en de Hervormde kerk.
De cursus duurt zes zaterdagochtenden
en wordt gehouden in Veenendaal.
Voor het cursusprogramma zie: [ssnr.nl/
wintercursus-nadere-reformatie](http://ssnr.nl/wintercursus-nadere-reformatie).
Aanmelding kan via de website
of door een e-mail te sturen naar
administratie@ssnr.nl

JONGERENAVOND IN HOOGVEEEN

Op zaterdag 21 september (19.45 uur)
is er in Hoogeveen een jongeren-
avond voor de classis Kampen. Ds. A.J.
de Waard spreekt over 'Vorbereidings-
tijd'. Er is gelegenheid voor ontmoeting.
Jongeren van circa 18 tot 35 jaar zijn
welkom. Locatie: Kerk Geref. Gemeente
Hoogeveen, Coevorderstraatweg 50,
Noordscheschut. Voor vragen of reactie:
bezinning@kliksafe.nl

VERGADERING BOND VAN ZONDAGSSCHOLEN

Op vrijdag 13 september (19.30 uur) is er

een thema-avond i.c.m. jaarvergade-
ring van de Bond van Zondagsscholen.
Mevr. J.C. de Bonte-van der Sluijs leidt
het thema 'Bijbelse begrippen uitleg-
gen op de zondagsschool' in, waarna
in groepjes vragen besproken worden.
Inloop 18.30 uur. Locatie: Kerk Geref.
Gemeente te Krimpen a/d IJssel.

BIJBELLEESGROEP VOOR JONGEREN MET AUTISME

Op verschillende plaatsen in het land is
in de achterliggende jaren een Bijbel-
leesgroep gevormd voor jongeren met
autisme. Ouderling J.W. van de Graaf
leidt de groep in 's-Gravenpolder en ver-
telt erover: 'In 's-Gravenpolder komen
we om de zeven weken bij elkaar,
zaterdags van 10 tot ongeveer 11 uur.
We bidden samen en lezen met elkaar
het Bijbelgedeelte. Bij elk vers bespre-
ken we: wat er staat, wat het betekent
en wat leer ik ervan. Vaak komen er
veel vragen naar boven. Daar praten we
met elkaar over. Mooi als je horen mag
dat iemand het Bijbelgedeelte nu beter
begrijpt'.
Na twee jaar de Bijbelleesgroep te
hebben geleid, ziet ouderling Van de
Graaf steeds meer hoe belangrijk het
is om de Bijbel met jongeren te lezen
en te onderzoeken: 'Ik ervaar dat het
gewaardeerd wordt. Met de overtuiging
dat de Heere het zal zegenen, is het
zeker de moeite waard om op deze
manier de Bijbel met jongeren te lezen'.
De Bijbelleesgroepen in Alblasterdam,
's-Gravenpolder en Veenendaal zijn
bedoeld voor jongeren vanaf 16 jaar

met autisme en een (boven)gemid-
delde intelligentie. Er is ruimte voor
nieuwe deelnemers. Meer informatie:
helpendehanden.nl/bijbelleesgroepen

LEERGANG VERVOLGDE KERK

CGO start op 10 oktober in Apeldoorn
een leergang Vervolgde Kerk. Gedu-
rende vijf avonden staan we stil bij
christenvervolgving vroeger en nu. Aan-
melden kan op cgo.nu

OPEN HUIS DE LICHTBOEI

Op zaterdag 28 september wordt
in inloopcentrum De Lichtboei aan
de Vriesdongen 1 in Breda van
10.00 tot 15.00 uur open huis gehouden.
Kom langs voor een ontmoeting met
onze nieuwe evangelist Jan Walhout en
een presentatie van ons werk. Er is ook
een foodtruck aanwezig.

VERKOPINGEN

Barneveld - Op zaterdag 5 oktober
(9.30-16.00 uur) wordt in kringloop
Waardevol te Barneveld (Marconistraat
29) een markt georganiseerd waarvan
de opbrengst voor ZGG is. Er is een
horeacaplein en er zijn activiteiten voor
de kinderen.

Krabbendijke - In Krabbendijke is op
dinsdag 17 september (16.00-20.00 uur)
een beurs voor tweedehandsdameswin-
terkleding, en op woensdag 18 sep-
tember (15.00-20.00 uur) een beurs
voor kinderkleding. Locatie: kerk
Geref. Gemeente, J.W. Frisostraat.
Opbrengst is voor Joseba, MAF Suri-
name en For a Change. Deze stich-

tingen zijn ook aanwezig. Informatie: kledingbeurskrabbendijke@gmail.com

Lienden - (RECTIFICATIE) Op zaterdag 14 september (10.00-16.00 uur) wordt in Lienden (Provincialeweg 1a) een Betuwse markt gehouden, met een opbodveiling om 11.30 en om 14.00 uur, een foodplein en een kidsplein.

Opbrengst is voor de kerkbouw van de gemeente Kesteren.

Nieuwer ter Aa - Op vrijdag 20 september (15.30-17.00 uur en 19.00-20.30 uur) is er een tweedehandskledingbeurs in verenigingsgebouw het Anker, Kerklaan 4 te Nieuwer ter Aa (info tel. 06-21925188). Opbrengst is voor evangelisatiepost de Hoeksteen en de School met de Bijbel te Nieuwer ter Aa.

Scherpenzeel - Op 21 september (10.00-11.30 uur) is er een kinder- en tienerkledingbeurs in de Sionkerk van de Geref. Gemeente te Scherpenzeel (Renes 121).

Yerseke - De activiteitencommissie in Yerseke organiseert op zaterdag 21 september (10.00-16.00 uur) een openingsfair op het terrein van de nieuwe kerk (Steeweg 37), met een ondernemersplein, een cateringplein, een kleedjesmarkt en opbodverkoop. Meer informatie op nieuwbouwgergemeyerseke.nl

MUZIEKAGENDA

Barendrecht - Zuiderhavenkerk, Ploegwei, zat. 21 sept., 19.30 uur, psalmzangavond m.m.v. bovenstemvereniging uit Ouderkerk a/d IJssel, Arie van der Vlist, orgel; leiding ds. J.M.D. de Heer; collecte voor ZGG.

Dordrecht - Grote Kerk, zat. 21 sept., 19.30 uur, psalmzangavond met bovenstem, Pieter Heykoop, orgel; leiding ds. C. van Krimpen; collecte voor noodhulp Moldavië (toegang vrij).

Gouda - Kerk Geref. Gemeente, Nieuwe Oostzijde 2b, zat. 21 sept., 20 uur,

Dirk Jan Versluis, orgel (Bachconcert) met kamerkoor Cantus.

Lunteren - Kerk Hersteld Herv. Gemeente, vr. 20 sept., 19.30 uur, Veluwse mannenzang met bovenstem (jongens vanaf 12 jaar) m.m.v. chr. mannenkoor Ede, Pieter Heykoop, orgel; leiding ds. J. van Laar; collecte voor zending en evangelisatie Geref. Gemeenten (toegang vrij).

Rhenen - Cunerakerk, zat. 28 sept., 19.00 uur, psalmzangavond met Betuwse Bovenstemgroep, Arthur de Jong, orgel; ds. J. van Laar, leiding; collecte voor Adullam en De Schutse; er is een beperkt aantal zitplaatsen, graag reserveren via koopjekaartje.nl

Rijssen - Kerk Geref. Gemeente Rijssen Zuid, zat. 21 sept., 19.00 uur, zangavond m.m.v. bewoners van De Burcht; opening ds. S.W. Janse; collecte voor de stichting Vrienden van Siloah Rijssen.

Kerkdiensten

ZONDAG 15 SEPTEMBER 2024

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Aalburg** 19.00 uur ds. B. Labee; **Aalst** 14.30 uur ds. G.W.S. Mulder; **Alblasserdam** 9.30 en 16.30 uur (H.D.) ds. G.J. van Aalst; **Alphen aan den Rijn** 10.00 en 16.00 uur stud. D. de Jong; **Amersfoort** 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. W. Visscher; **Amsterdam** 15.00 uur ds. J. Beens; **Arnhem** 10.00 en 16.00 uur stud. J. Kroon; **Barendrecht** 10.00 en 16.00 uur ds. M. Joosse; **Barneveld-Centrum** 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; **Benthuizen** 9.30 en 18.00 uur ds. G. Clements; **Berkenwoude** 14.30 uur ds. H.J. Agteresch; **Bodegraven** 16.00 uur (Engelstalige dienst) ds. E.M. Maljaars en 19.15 uur ds. W.A. Zondag; **Borssele** 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Laar en 14.00 uur ds. A. Schreuder; **Boskoop** 9.30 en 16.30 uur ds. P.J. de Raaf; **Brakel** 15.30 uur ds. G. Pater; **Capelle aan den IJssel-Middelwatering** 10.00 (H.D.) en 16.30 uur ds. H. van der Heiden; **Capelle aan den IJssel-West** 15.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **De Valk-Wekerom** 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; **Deventer** 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. R.A.M. Visser; **Dinteloord** 14.30 uur ds.

P.C. Vlot; **Dirksland** 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; **Doetinchem** 18.30 uur stud. J. Kroon; **Dordrecht** 10.00 en 16.45 uur ds. H. Brons; **Drachten** 19.00 uur ds. A. Verschuure; **Ede** 9.30 en 16.00 uur ds. J.B. Huisman; **Eindhoven** 15.00 uur kand. J.C. Kriekaart; **Elspeet** 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; **Enkhuizen** 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; **Enschede** 15.00 uur ds. P.D. den Haan; **Enter** 14.30 uur ds. S.W. Janse; **Ermelo** 18.30 uur ds. A. Schot; **Genemuiden** 9.30 en 15.30 uur ds. A. Verschuure; **Goes** 14.00 uur ds. M. Blok; **Gorinchem** 16.00 uur ds. C. Sonneveld; **Gouda** 14.30 uur ds. P.J. de Raaf; **Goudswaard** 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; **'s-Gravenpolder** 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; **'s-Gravensande** 19.00 uur ds. H. Brons; **Groningen** 10.00 en 16.00 uur ds. C.J. Meeuse; **Hardinxveld-Giessendam** 18.30 uur ds. M. Joosse; **Hendrik-Ido-Ambacht** 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. M.H. Schot; **Hilversum** 10.00 en 17.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Hoedekenskerke** 15.00 uur ds. S. Maljaars; **Hoofddorp** 9.30 en 16.00 uur stud. H.R. Keurhorst; **Hoogeveen** 15.30 uur ds. P.G. Heijkamp; **Houten**

10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 15.00 uur ds. J. IJsselstein; **Kampen** (locatie: Bovenkerk, Kampen) 9.30 uur (H.A.) ds. D.W. Tuinier; **Kamperland** 18.00 uur stud. K.L. Blok; **Kapelle-Biezeling** 10.00 en 15.30 uur stud. K.L. Blok; **Katwijk aan Zee** 18.30 uur ds. P. Mulder; **Kesteren** 12.30 en 18.30 uur ds. D. de Wit; **Klaaswaal** 9.30 en 18.00 uur ds. A.B. van der Heiden; **Kootwijkerbroek** 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; **Krabbendijke** 9.30 uur ds. P.C. Vlot; **Krimpen aan den IJssel** 9.30 en 16.30 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Kruiningen** 9.30 en 18.00 uur ds. G. Hoogerland; **Leerdam** 10.00 en 18.00 uur ds. M.G. van Middendorp; **Leiderdorp** 10.00 en 16.00 uur ds. P. Mulder; **Lelystad** 9.30 uur ds. P.G. Heijkamp en 16.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; **Lisse** 19.00 uur ds. G.J. Baan; **Marknesse** 9.30 en 15.30 uur stud. W. de Jong; **Meeuwen** 15.00 uur ds. J.W. Verweij; **Meliskerke** 9.30 en 14.30 uur ds. A.E. Brijder; **Melissant** 14.30 uur (H.D.) ds. K. Boeder; **Middelburg-Centrum** 9.30 uur ds. J.J. Tanis en 18.30 uur ds. M. Boersma; **Middelburg-Zuid** 9.30 en 16.00 uur ds. M. Boersma; **Middelharnis** 9.30 en

18.00 uur ds. G.J.N. Moens; **Mijdrecht** 18.30 uur ds. J.B. Huisman; **Moerkapelle** 9.30 en 17.00 uur ds. W.A. Zondag; **Naaldwijk** 19.00 uur ds. W. Harinck; **Nieuw-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; **Nieuwdorp** 9.30 uur ds. C. Harinck, 14.00 uur ds. J. van Laar en 18.30 uur ds. M. Karens; **Nieuwe-Tonge** 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; **Nieuwer Ter Aa** 15.30 uur ds. A.A. Brugge; **Nieuwerkerk** 15.00 uur ds. G.J.N. Moens; **Nisse** 14.30 uur ds. L. van der Kuijl; **Nunspeet** 9.30 en 15.30 uur ds. A. Schot; **Oosterland** 14.30 uur ds. C. van Ruitenburg; **Oostkapelle** 17.00 uur ds. A.E. Brijder; **Oudemirdum** 19.00 uur stud. W. de Jong; **Poederoijen** 9.30 en 18.30 uur ds. C. Sonneveld; **Poortugaal** 18.30 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Poortvliet** 18.30 uur ds. J.J. Tanis; **Puttershoek** 10.00 uur ds. J.W. Verweij en 14.15 uur ds. M.H. Schot; **Rhenen** 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. F. Mulder; **Ridderkerk** 9.30 en 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **Ridderkerk-Slikkerveer** 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; **Rijssen-Noord** 9.30 en 18.30 uur ds. A.T. Huijser; **Rijssen-West** 9.30 (H.D.) en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; **Rijssen-Zuid** 9.30 en 18.30 uur ds. S.W. Janse; **Rilland-Bath** 14.00 uur ds. G.J. Baan; **Rotterdam-Alexanderpolder** 19.00 uur stud. H.R. Keurhorst; **Rotterdam-Centrum** 18.45 uur ds. J.M. Evers; **Rotterdam-IJsselmonde** 9.30 (H.A.) en 17.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Rotterdam-Zuidwijk** 10.00 uur ds. J.M. Evers en 16.30 uur ds. G.J. Baan; **Scherpenisse** 9.30 en 18.30 uur ds. M. Blok; **Scherpenzeel** 10.00 en 18.30 uur ds. J. Beens; **Sint Annaland** 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; **Slidrecht** 9.30 en 17.00 uur ds. R.T. Michielse; **Soest** 19.00 uur ds. W. Visscher; **Spijkenisse** 19.00 uur ds. H. van der Heiden; **Sprang-Capelle** 9.30 en 18.30 uur kand. J.C. Kriekaart; **Stolwijk** 10.00 (H.A.) en 19.00 uur ds. C. Hogchem; **Terneuzen** 10.00 en 15.00 uur ds. M. Karens; **Terwolde-De Vecht** 9.30 en 14.30 uur ds. J. Janse; **Tholen** 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. C. van Ruitenburg; **Tricht-Geldermalsen** 10.00 en 18.30 uur ds. A.A. Brugge; **Uddel** 10.00 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; **Urk** 10.00 en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; **Utrecht** 10.00 uur ds. W. Harinck en 16.00 uur ds. J.M. Evers; **Veen** 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; **Veenendaal** 9.30 en 16.30 uur ds. B. Labee; **Vlaardingingen** 10.00 uur ds. G.J. Baan en 16.30 uur ds. W.

Harinck; **Waarde** 9.30 en 18.00 uur ds. L. van der Kuijl; **Waardenburg** 10.00 en 18.30 uur ds. G. Pater; **Wageningen** 15.00 uur ds. F. Mulder; **Werkendam** 10.00 en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Westkapelle** 9.30 en 18.30 uur ds. A. Schreuder en 14.00 uur ds. A.P. Baaijens; **Wierden-Aadorp** 15.00 uur ds. R.A.M. Visser; **Woerden** 10.00 en 18.30 uur ds. J. IJsselstein; **Wolphaartsdijk** 18.00 uur ds. P.C. Vlot; **Yerseke** 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; **Zeist** 10.00 en 18.30 uur ds. W. Silfhout; **Zoetermeer** 10.00 en 18.30 uur ds. J.B. Zippro; **Zwijndrecht** 9.30 en 16.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Zwolle** 15.00 uur ds. A.T. Huijser.

DINSDAG 17 SEPTEMBER 2024

Drachten 19.30 uur ds. A.J. de Waard; **Oosterland** 19.30 uur ds. E.J. Boudewijn; **Oppendoes** 19.30 uur ds. G. van Manen; **Oude-Tonge** 19.30 uur ds. G.J. van Aalst.

WOENSDAG 18 SEPTEMBER 2024

Aalburg 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; **Brakel** 19.30 uur ds. B.J. van Boven; **Dinteloord** 19.30 uur ds. W. Mouw; **Dordrecht** 19.45 uur ds. W.A. Zondag; **Ermelo** 19.30 uur ds. J. van Laar; **Hardinxveld-Giessendam** 15.00 uur (huw.bev.) ds. W.J. Karels; **Hoofddorp** 19.45 uur ds. P.J. de Raaf; **Katwijk aan Zee** 19.45 uur ds. A.J. de Waard; **Kesteren** 19.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Meeuwen** 19.30 uur ds. K. Boeder; **Nieuwdorp** 19.30 uur ds. A.A. Brugge; **Nieuwe-Tonge** 19.30 uur ds. J. de Kok; **Ooltgensplaat** 19.30 uur ds. A. Schot; **Poortugaal** 19.30 uur ds. M. Karens; **Puttershoek** 19.30 uur ds. C. van Ruitenburg; **Rhenen** 19.30 uur ds. F. Mulder; **Rotterdam-Alexanderpolder** 19.30 uur ds. J.J. Tanis; **Scherpenzeel** 13.15 uur (huw.bev.) ds. J. Beens; **Terneuzen** 19.30 uur ds. M. Joosse; **Veen** 19.30 uur ds. E. Bakker; **Waardenburg** 19.30 uur ds. G. Pater; **Werkendam** 19.30 uur ds. H.J. Agteresch; **Woerden** 19.30 uur ds. J. IJsselstein; **Zwolle** 19.30 uur ds. G. Beens.

DONDERDAG 19 SEPTEMBER 2024

Alblasserdam 19.30 uur ds. G. van Manen; **Barendrecht** 19.30 uur ds. M. Joosse; **Boskoop** 13.30 uur (huw.bev.) ds. P.J. de Raaf; **De Valk-Wekerom** 14.15 uur (huw.bev.) ds. B.J. van Boven; **Genemuiden** 19.30 uur ds. A.

Verschuure; **'s-Gravenpolder** 19.30 uur (voor de zending) ds. G.W.S. Mulder; **'s-Gravenzande** 19.45 uur ds. A.A. Brugge; **Herkingen** 19.30 uur ds. G. Pater; **Houten** 19.45 uur ds. S.W. Janse; **Kootwijkerbroek** 19.30 uur ds. G. Beens; **Krabbendijke** 14.00 uur (huw. bev.) ds. P.C. Vlot; **Middelburg-Zuid** 14.00 uur (huw.bev.) ds. M. Boersma; **Nieuwer Ter Aa** 19.30 uur ds. A. Schreuder; **Nieuwerkerk** 19.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Ouddorp** 19.30 uur ds. P.C. Vlot; **Ridderkerk** 13.15 uur (huw. bev.) ds. G.W.S. Mulder; **Scherpenzeel** 14.15 uur (huw.bev.) ds. J. Beens; **Sprang-Capelle** 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer.

VRIJDAG 20 SEPTEMBER 2024

Kootwijkerbroek 14.00 uur (huw.bev.) ds. G. Beens; **Rijssen-Zuid** 13.45 uur (huw.bev.) ds. S.W. Janse; **Yerseke** 13.30 uur (huw.bev.) ds. C. van Krimpen.

ZATERDAG 21 SEPTEMBER 2024

Capelle aan den IJssel-West 15.00 uur (Dovendienst) ds. A. Verschuure; **Kootwijkerbroek** 14.30 uur (Aangepaste dienst) ds. G. Beens.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 15 SEPTEMBER 2024

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 16.30 uur (Bijbeluur) evang. M. Vos; **Breda** (Vriesdongen 1) 10.30 uur; **Emmen** (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; **Leeuwarden** (Achter de Hoven 2c) 9.30, 12.00 (Bijbeluur) en 16.00 evang. S. de Visser; **Merksem** (Jaak de Boeckstraat 21-23) 10.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten; **Rotterdam** (Gouwstraat 36b) 14.00 uur evang. M. Rozema; **Scheveningen** (Keizerstraat 177) 14.30 uur evang. M. van Velden; **Tilburg** (Offenbachstraat 105) 16.00 uur evang. H.J. van den Boogaart.

VOOR ALLE IN DIT NUMMER GENOEMDE TOEKOMSTIGE DATA GELDT:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Meer weten over christenen in Cuba en Spanje? Nodig ervaren spreker uit van Spaanse Evangelische Zending (SEZ).
06-27269502
voorlichting@sez.st - www.sez.st

Advertenties

DE HORIZON
GEZINSHUIS

gezinshuisdehorizon.nl | 06 - 43 78 98 62
bastiaanvanleersum@driestroom.nl

Word jij onze nieuwe bewoner in Gezinshuis De Horizon?

Wij zijn een reformatorisch gezinshuis in het Betuwse Opheusden. In ons gezinshuis wonen mensen met een (licht) verstandelijke beperking. Bewoners die we graag een stap vooruithelpen. Benieuwd wat we voor jou of uw kind kunnen betekenen? Neem contact met ons op, we helpen je graag!

We houden van het kind als kind

Mijn kind is sociaal niet weerbaar

Wat nu?

Heeft uw kind moeite in de omgang met andere kinderen, wordt het snel boos of is het erg verlegen? Of heeft het te maken met een moeilijke thuissituatie? In zo'n situatie bieden wij begeleiding voor u en uw kind om hier mee om te gaan.

koc.nu
Galileilaan 23, Ede
T (0318) 517 310
info@koc.nu

Scan hier de QR-code

“God, Die helpt in nood”

Nietr. Psalmzangavond + bov.stem

Grote Kerk - Dordrecht

D.V. zaterdag 21 sept. – 19.30 u / Gratis!

Organist: Pieter Heykoop • Collecte: Noodhulp Moldavië • Leiding: Ds. C. van Krimpen

VELUWSCHE MANNENZANG

1000 mannen gaan Psalmen zingen !

**D.V. VRIJDAG 20 SEPTEMBER 2024
HERST. HERV. BETHELKERK LUNTEREN**

Aanvang: 19.30 uur • Organist: Pieter Heykoop
(alle mannen en jongens vanaf 12 jr. welkom)
m.m.v. Chr. Mannenkoor Ede
Toegang vrij! • Meditatie: Ds. J. van Laar

Gezin met 2 kinderen met een spierziekte in Geldermalsen is op zoek naar **(kinder)verpleegkundigen** die vaste (school)dagen zorg willen bieden. Betaling vanuit **PGB**. Woonachtig binnen een straal van ca. 30 km. Meer info: 06-27277091

Word ook de baas over jouw

stress & onrust

Mét garantie op resultaat!

Heb jij genoeg van onrust, stress, spanning, gejaagdheid, angst, paniek, somberheid enzovoorts?

&

Ben jij op zoek naar ontspanning, rust in je hoofd en weer lekker in je vel zitten?

„Laten we de oorzaak aanpakken in plaats van de symptomen“

Albert van den Bogaert
www.ab-coaching.net
0625081102

Er even tussenuit, of vakantie. Dat kan in ons comfortabel **6 pers. vakantiehuis**. NUNSPEET op park aan 't Veluwemeer. www.familiehuisje20.nl

Gevraagd: nette, zelfst. hulp in de huishouding in Lunteren voor 3 uur p.wk. Info/reacties: 06-23585873.

 De Schutse
Zorg waf er écht toe doet

D.V. zaterdag 28 september 2024 hoopt Stichting Fondsenwerving De Schutse haar jaarlijkse landelijke verkoop te houden. Tijdens deze verkoop zijn er verschillende activiteiten te doen voor jong en oud zoals: oude ambachten, een leuke speurtocht en nog veel meer. Ook zijn er leuke stands met allerlei producten. U bent van harte welkom tussen 10.00 en 15.30 uur aan de Stationsstraat 28 in Kesteren. Wij zien uit naar uw komst en hopen op een fijne dag met elkaar voor De Schutse!

HASELT (Grote Kerk)

Zaterdag 28 september 19.30 uur
Lustrumconcert t.g.v. 20-jarig bestaan
 Harpe Davids Genemuiden
 Leiding: Ds. A. Verschuure
 M.m.v. Irene Bossier en Choe Elsenaar -
 viool, Anne en Cor Coppoolse - altviool
 en cello, Sylvia Graansma - dwarsfluit,
 Pascal van de Velde - trompet en
 oud-dirigent Minne Veldman - orgel
 Collecte t.b.v. de onkosten
 De avond wordt opgenomen
 Toegang vrij

Vakantie terugverdienen? www.diskoffer.nl
 vakanties met zondagsrust

VAKANTIE in de BETUWE op boerderij-
 camping DE VIJVERHOF in OMMEREN.
 Tevens verhuur accommodaties.
www.campingdevijverhof.nl
 0344601973/065708822

NeoLife multivitaminen voor kinderen
(Vita Squares): met plantoliën voor
 meer energie, goede weerstand, op
 een natuurlijke manier gezoet, geen
 toegevoegde kleur- en smaakstoffen
 Sept.-aanb. | Kommie 0634826766
www.naturalhealthproducts.nl

Bent u ook op zoek naar mooie
raambekleding? Wij komen vrijblijvend
 bij u thuis adviseren! We nemen naast
 veel kleur en stofstalen ook jarenlange
 ervaring mee. Bel Jan op 06-36294314
 of kijk op wiltraamdecoratie.nl

ANDANTE
 -orgelcentrum-

Uw dealer van
Johannus
Monarke
Content
Domus
Viscount
Mixtuur
 (Hauptwerk orgels)

* Ruim assortiment bladmuziek (ook klavir)
 * Verkoop en verhuur, ook voor zaal en kerk
 * Collectie kleine blaasinstrumenten

Industrielaan 26 • Veenendaal • tel 0318 - 50 50 63
www.andanteorgels.nl

VAN STAVEREN
 Begrafenisverzorging

Met aandacht, zorg en respect

Dag en nacht bereikbaar 0172 23 33 38
vanstaverenbegrafenisverzorging.nl

De Oase is een oord van rust en structuur,
 ontspanning en bezinning. Wij bieden pastorale en
 psychosociale begeleiding aan gasten die toe zijn
 aan een periode van rust en herstel.

www.diaconaalgastenhuisdeoase.nl

de Oase
 diaconaal gastenhuis

"Als het leven om een adempauze vraagt"

De specialist in het milieubewust
 isoleren van uw woning

**PROFIJT
 ISOLATIE**

Vloerisolatie
 Spouwisolatie
 Dakisolatie
 Gevelisolatie

Energiestraat 7 7461 TZ RIJJSSEN Tel: 0548 546055

Profiteer nu!! landelijke subsidie www.profijtisolatie.nl

Vacatures

- **Opleidingsadviseur**
 ⌚ 32 uur
 📍 gebied Midden
- **Financieel administratief medewerker**
 ⌚ 28 - 36 uur
 📍 Ridderkerk

Wil jij jouw kennis en ervaring inzetten
 om onze collega's in de zorg
 te ondersteunen? **Reageer!**

sirjon.nl/vacatures

Ervaren, nette en zelfstandige **hulp in de huishouding gevraagd** bij jong gezin. 1 ochtend/wk. **Omg. B'veld/Scherpenzeel** buitengebied. Tel. 06-13758482

Middelburg-Veere, beleef rust en ruimte in en om ons appartement voor 2 personen, www.kleinsintjan.nl

Boekhandel
De ZONNEBLOEM
Dorpsstraat 162 - Scherpenzeel (gld)
033-2774355
www.boekhandeldezonnebloem.nl

Personeel gezocht: Amb. slagerij ERIK VIS te Papendrecht zoekt Fulltime en/of Parttime medewerk(st)er, BBL-opleiding mogelijk. Zaterdagkrachten vanaf 16 jaar. Interesse? Bel: 06-23480459 of stuur je CV naar slagerijvis@hotmail.com

ACTIVITEITEN

Mijn unieke vrouw: ze heeft autisme en ik houd van haar Voor mannen van vrouwen met autisme

Donderdag 26 september – 19.45 uur | Woerden | A. Bronkhorst

Pubers en autisme

Voor ouders van kinderen en jongeren met autisme en een (boven)gemiddelde intelligentie

Donderdag 3 oktober – 19.45 uur | Apeldoorn | Peter van Vuuren
Donderdag 10 oktober – 19.45 uur | regio West | Arina van Ettehoven
Donderdag 7 november – 19.45 uur | 's-Gravenpolder | Corné Schipaanboord

De kracht van een beperking in een relatie

Voor echtparen van wie één van beide een lichamelijke beperking heeft

Zaterdag 12 oktober – 14.00 uur | Woerden | familie Rodenburg

Niet-aangeboren hersenletsel en seksualiteit

Voor mantelzorgers van mensen met niet-aangeboren hersenletsel

Donderdag 17 oktober – 19.45 uur | Woerden

Bezoek aan Amersfoort: bezoek inloophuis en ontspanning

Voor mensen die het Praktijkonderwijs volg(d)en

Zaterdag 26 oktober – 10.00 uur | Amersfoort

(On)draaglijk lijden

Voor mensen met een lichamelijke beperking en hun familieleden

Zaterdag 9 november – 12.30 uur | Middelburg | stud. L.J. van den Berge

Hoogbegaafd, dat ben je

Voor ouders van (vermoedelijk) hoogbegaafde kinderen

Dinsdag 15 oktober – 19.45 uur | Kapelle | Theresia van Bale
Dinsdag 12 november – 19.45 uur | Bodegraven | Willeke de Koning
Dinsdag 19 november – 19.45 uur | Hardinxveld-Giessendam | Alienke de Rover

Helpende Hands adviseert en ondersteunt mensen met een beperking en hun naasten in hun zoektocht naar zorg of ondersteuning die aansluit op de hulpvraag. Wat kunnen we voor jou betekenen?

Voor meer informatie en aanmelden:
0348 48 99 70 • info@helpendehanden.nl
www.helpendehanden.nl

helpende
handen staat
naast je

› **Planner M/V**
40 uur per week

✉ lisa@elkekastopmaat.nl

☎ (06) 16 10 57 37

SCAN DE CODE

 **elkekast
opmaat**
WIM VAN WOLFFSWINKEL

Bekijk de
vacature op
elkekastopmaat.nl

WIL JIJ OOK BREKEN MET JE VERSLAVING?

Addisa

safety for addicts

Wacht niet langer!

Er is hulp voor jou en jouw naaste(n).
Met oog en hart voor identiteit.

085 – 06 01 964
www.addisa.nl

 **Bureau
Mark.**

Luisteren,
met oog voor elkaar.

Psychosociaal therapeut
mark@bureau-mark.nl

+31 (0)6 53 29 69 57
bureau-mark.nl

 Admodum

Zoom uit en krijg meer
rust, inzicht en visie in
uw organisatie.

Kopje koffie?
Scan de QR code

DE KOSTUUMSPECIALIST

De grootste in ambtskostuums, zakelijke (maat)pakken én trouwkostuums. We adviseren u graag persoonlijk (desgewenst op afspraak), van harte welkom!

Bergambacht | Veenendaal | [f](#) [@](#) [p](#) [in](#) speksnijder.nl

SPEKSNIJDER
mode met aandacht

VAN MANEN
kerkinterieurs

WWW.KERKINTERIEURS.NL

Zoekt u een mediator
of
organisatie-adviseur?

Bel: 06 - 53868881

www.bvissermediation.nl
www.bvisserconsultancy.nl

4,50

**bijzondere
noden**
Landen van de kerk

HUN BLOED HUN TRANEN EN HUN LIJDEN

Zeven levensverhalen uit
Noord-Korea
68 pagina's

Bestel dit boekje op
bijzondereboden.nl/webshop

De opbrengst van dit boekje is bestemd voor de Vervolgde Kerk in Oost-Azië

Word vriend en
steun de Stichting!
NL35 ABNA 0548 9879 20

De enige troost ook voor het Duitse volk?

Help mee de waarheid terug te brengen!

Stichting Vrienden van
Heidelberg en Dordrecht

Meer informatie? → www.svvhed.org

de SAAMBINDER

Bewuste keuze

Colofon

Saambinder

Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten
Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. B. Labee
Redacteurs: ds. G.J. van Aalst, J. van 't Hul,
ds. G.W.S. Mulder

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

**Bijdragen van medewerkers, boeken
ter recensie en vragen voor de rubriek
'Vraag en antwoord' naar:**

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-513597
E b.labee@kliksafe.nl

**Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk),
berichten en meditaties:**

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten:
uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum
van verschijning van De Saambinder in de
daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk:

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Advertenties en familieberichten aan Verloop drukkerij:

Ohmweg 31, 2952 BD Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór
de week van verschijning aangeleverd te
zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandag-
morgen 9 uur.

Advertenties € 1,90 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden:

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.
De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementenprijzen:

voor Nederland: € 15,50 per halfjaar
voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
* afwijkend tarief voor: Canada: \$ 165,
USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika:

A.C. Kieboom
12093 Sprinkle Road
Vicksburg, MI 49097
T. 001 269 720 3533
E. saambinder.noordamerika@gmail.com

Enkele handige websites

Gereformeerde Gemeenten:
Algemeen: www.gergeminfo.nl
(doorklikken naar diverse deputaatschappen)
De Saambinder: www.desaambinder.nl
Adviesplein gemeente en gezin:
www.gemeenteengezin.nl
Studenten: www.studentengergem.nl
Jeugdbond: www.jbgg.nl

De redactie behoudt zich het recht voor
ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten
en advertenties zonder overleg aan te passen,
in te korten of zonder opgave van reden niet
te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele
aansprakelijkheid betreffende de inhoud
van de advertenties en de (recensies van de)
aangekondigde boeken.

15

Een dominee in de gevangenis

De nieuwe dominee in de kerk

Zondag 29 juli 1838 is een belangrijke dag voor Benthuizen. Vanmorgen zal kandidaat Ledeboer bevestigd worden als predikant van de hervormde gemeente. Je kunt een speld horen vallen in de overvolle dorpskerk. Cornelis geeft zijn vriend Wouter vlug een knipoo. Mooi dat zij zo vooraan in de kerk zitten. Dan kunnen ze alles goed zien! Trouwens, zij hebben gisteren de nieuwe dominee al gezien. Daar gaat de zware deur open. Deftig komen de mannen de kerk binnenstappen. Voorop loopt ds. Hugenholtz, dan volgen enkele predikanten uit omliggende dorpen, dan de nieuwe dominee, en daarachter de kerkenraad...

Wouter vindt het moeilijk om na het gebed aandachtig naar de preek te luisteren. Hij probeert het wel, maar het is moeilijk. Er zijn zoveel mensen in de kerk die niet in Benthuizen wonen. Hij kijkt nog eens goed naar de dominee op de kansel. Het is een neef van de nieuwe dominee. Hij moet wel heel geleerd zijn, want hij is zelfs doctor. Vader vertelde dat hij dominee is in Rotterdam. Wat zijn er vanmorgen veel deftige mensen in de kerk! Moet je de moeder van ds. Ledeboer eens zien! Dat is écht een mevrouw! Zo'n keurige dame zie je haast nooit in Benthuizen. Het duurt niet lang of hij ziet zichzelf in gedachten weer over de Maaskade lopen. Daar is hij één keer met vader geweest. O, wat zou hij graag eens binnenkijken in de huizen van al die deftige koopmannen. En dan natuurlijk ook even bij de familie Ledeboer... Vader is maar een eenvoudige landarbeider. Nee, bij hen thuis zijn ze niet rijk. Als het 's zomers druk is op het land, gaat hij vaak samen met moeder en z'n broertje Jacobus naar het land om vader te helpen... Met schrik hoort hij de dominee 'amen' zeggen. Nu al? Wat heeft hij slecht geluisterd! Hij hoopt maar dat vader straks niet vraagt waarover de dominee heeft gepreekt! ♦

vervolgverhaal | J. Kranendonk - Gijssen - uitg. Den Hertog

Rijke dwazen

Hoeveel rijke dwazen zouden er zijn in onze wereld met veel miljonairs?

'Zo rijk als Croesus', zei men al rond 600 v. Christus.

Croesus, de koning van Lydië, zwom bijna in goud. Zijn bedienden genoten welvaart en vrede. In het paleis waren de meubels en kleding prachtig. Exotische bloemen uit verre landen maakten de tuinen tot een paradijs. 'Pluk de dag, geniet van het leven'.

Op een dag bleek dat de filosoof Solon, een van de zeven Griekse wijzen, in de buurt was. Croesus vroeg hem in het paleis te komen om zijn schatten te bewonderen. De wijze nam de uitnodiging aan. Na het diner vroeg Croesus: 'Zeg mij, Solon, ken jij iemand ter wereld die gelukkiger is dan ik?' De wijsgeer dacht even na en antwoordde: 'Ik denk Tellus van Athene'. 'Waarom?' Solon legde uit: 'Hij heeft hard gewerkt en gaf zijn kinderen de beste opleiding, zodat zij voorbeeldige burgers werden. Zelf werd hij soldaat en sneuvelde terwijl hij zijn land verdedigde'.

Croesus ergerde zich aan het antwoord, maar liet het niet merken. Nog eens probeerde hij: 'Wie is na Tellus de gelukkigste mens?' Nu noemde Solon een jonge Griek die zijn moeder van de armoede had gered en daarna zelf stierf. 'Waarom noem je mij niet als de gelukkigste?' vroeg Croesus wanhopig. Solon zei: 'Om dat te weten moet u wachten tot het sterven, dan blijkt of u het ware geluk kent'. En hij vertrok.

Toen Croesus jaren later overwonnen werd en gevangengenomen om verbrand te worden, dacht hij terug aan die woorden en riep uit: 'Solon, o Solon!' Zijn ogen gingen open voor het schijngeluk van de wereldkinderen, dat eindigt op hun sterfdag.

Misschien denk je: ik leef maar één keer, neem rust, eet, drink, wees vrolijk. Zeg het vandaag eens hardop zo: ik sterf maar één keer. ♦

Leestip: Lukas 12:13-21

► Solon antwoordt Croesus.

Vraag en antwoord

door
ds. Labee

Uw Geest koom' bij ons wonen

We lezen in Johannes 16 vers 13a van de beloofde komst en het werk van de Heilige Geest. Waarom klinkt in veel gebeden (in de kerk en persoonlijk) dan de bede om Zijn komst in de gemeente en in het hart?

De belofte van Jezus

Het is zeker waar dat de Zaligmaker kort voor Zijn lijden en sterven sprak van de komst en het werk van de Heilige Geest. Ook de beloftewoorden uit Johannes 16 vers 13a hebben geklonken in de paaszaal: 'Maar wanneer Die zal gekomen zijn, namelijk de Geest der waarheid, Hij zal u in al de waarheid leiden'. Leerzaam is kanttekening 24 waarin we de eerste betekenis lezen van deze woorden: 'Namelijk die u nodig zal zijn te weten tot uitvoering van uw ambt, zodat gij dezelve niet alleen zult weten, maar ook in het leren derzelve niet zult kunnen dwalen'. Na de hemelvaart zullen de vrezende discipelen vervuld worden met de Heilige Geest om te kunnen dienen, om de waarheid te verstaan en om niet te dwalen in hun dienstwerk. De Heere vervulle deze bijzondere belofte aan alle ware Christgelovigen maar bijzonder aan hen die geroepen zijn tot ambtelijke arbeid in de gemeenten.

Maar dat dit geen vanzelfsprekende zaak zou zijn, kan wel bekend zijn. Achter onze berijmde Psalmen van 1773 staat het oude lied 'Bedezaag voor de Predikatie'. Daarin horen we het gebed 'Uw Geest koom' bij ons wonen'. De dichter, Jan Utenhove (1516-1566), bedelt in dit gezang om de inkomst en overkomst van de Heilige Geest. We wijzen ook op de Formuliergebeden achter in onze Bijbel. In het gebed vóór de leer van de Catechismus klinkt het: 'Maar overmits wij van nature blind en onbekwaam zijn tot enig goed, en dat Gij ook niemand wilt aanzien, dan die ootmoedig en verslagen zijn van hart, vrezende voor Uw Woord; zo bidden wij U dat Gij ons duister verstand wilt verlichten met Uw Heiligen Geest, en ons geven een zachtmoedig hart, van hetwelk alle opgeblazenheid en vleeselijke wijsheid,

die vijandschap tegen U is, geweerd zij; opdat wij, Uw Woord horende, het recht verstaan mogen, en ons leven daarnaar inrichten'.

Dat onze gebeden toch zo zouden worden opgezonden tot de levende God, Die om Christus' wil Zijn Geest wil paren aan Zijn Woord en dienst.

De komst van de Geest

Terwijl we dit schrijven moeten we ook denken aan een oud boek dat we onlangs ter hand namen. Het betreft "De Roem van Godts vrije-genade, werkzaam in de gelovigen, ter bevestiging van hunnen staat, en voortgang op de weg der heiligmaking" van Jacob Groenewegen (1707-1780). Deze broer van de bekende predikant Johannes Groenewegen heeft waarschijnlijk gelijktijdig een poosje als diaken of ouderling gediend in Werkendam. In de voorrede van het genoemde boek schrijft hij dat er mensen zijn die verkeerd spreken over het werk van de Geest. '...Derhalve staat het aan u, gij kunt als gij wilt. Als gij de zeilen van alle middelen maar ophaalt, de wind des Geestes waait in de gelovigen altijd wel; en dan zal 't gewis wel gaan...'

Wel, schrijft deze Groenewegen, dan zou alles van de mens afhangen. En dan wijst hij op wat Schriftplaatsen waaruit het tegendeel blijkt. 'Daar de Heere Jezus nochtans zegt: De wind blaast waarheen hij wil (Joh. 3:8), niet waar de mens wil. Niet door kracht, noch door geweld, maar door Mijn Geest zal het geschieden (Zach. 4:6)'.

Lezer(es), laten we in dat spoor maar in afhankelijkheid en als rechteloze zondaren bedelen, persoonlijk en bij onze erediensden, 'Uw Geest koom' bij ons wonen'. ♦

► Heb jij/hebt u ook een vraag?

Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder. Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.